

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКИ

СКОРОТЕЧА.

(Соукієг.)

ПЕШТА.

Четвртакъ

24. Фебруаріа. 1844.

Год. III.

МОМ' КУЛПИНЦУ,
 Вратіосе изъ Царева града.
 Царевъ слуга юорђе момче иладо;
 Да пооди миље завичае;
 ђе је златно проводіо врѣме,
 Златно врѣме премнле иладости,
 А садъ горке онъ да рони сузе
 Надъ леденимъ гробомъ миље Майке,
 Коя га је дична породила
 И Србскіемъ илекомъ одонла.
 На гробъ црній простре с' тужни юорђе
 Сузе ронећи за негомъ тугуе:
 „Тебе майко кріе земля црна,
 „Земля црна и зелена трава.
 „А твою си децу оставила
 „Да на вѣки за тобомъ тугую.
 „Зашто Майко нась остави саме,
 „Еда л' смо ти иш штогодъ сгрѣшили,
 „Ил' је Теби свѣтъ доділо?“ —
 Не туж юорђе! Майка одговара,
 Нити залудъ сузе рони горке,
 Мое тѣло кріе земля црна
 По Божјој вѣчноје уставу;
 Отишла самъ куд' ме Стефанъ зваше,
 Стефанъ Богомъ послат' и одзват'.
 Дакле не рон' залуд' сузе горке
 Нит' с' повраћай на ме уномъ више.
 Докъ и теби не осване Харонъ,
 Докъ и тебе судба не донесе,
 Неге теби кадъ на земљи нема;

Већь ты слушай твое Майке рѣчи,
 Слушай рѣчи ништа не оклевай:
 „Майке т' више на земљици нема;
 „Ал' т' је Мая юашть остала вѣрна,
 „Ню испроси, па негу себ' носи,
 „Коня седлай; црномъ баромъ пливай,
 „Па къ сѣверу Бачке земљѣ езди.
 „Кадъ доездишъ низъ Тополу Србску,
 „Србске весо угледа ѡешъ дворе;
 „Тамо Маю, тамо негу наћи ѡешъ
 „У којој т' є радость и веселѣ,
 „Полу твое нѣой ты подай душе,
 „Пакъ твонма с' опеть враћай нѣоме.“
 Кадаръ юорђе саслушао ріечи,
 Мртавъ паде алъ с' ко изъ сна днje,
 Изъ сна днje, ѡутећи коня сѣдла,
 Коня сѣдла, па с' сѣверу креће.
 Кадъ доезди до Тополе бѣле
 Саномъ заспа, съ Аріадномъ саня;
 Алъ му коньицъ у забуни стаде.
 Тада с' юорђе изъ сна трже тврда,
 Изъ сна с' трже, па с' у двору види.
 Кадъ то зачу тугујица Мая,
 Брз' изъ двора кано вила лети.
 Па се съ милымъ ту загрли гостомъ;
 Завере се да ће с' на вѣкъ любит',
 То рекоше, конѣмъ одездише.
 Нѣг' шинуше, Пегаза пустише.
 Часомъ Фрушку свету угледаше.
 И ту Божји благословъ пріимише. —

Не раставляй ты и мило и драго;
Нит' саставляй немило, педраго.
Ние благо ни сребро ни злато,
Већъ е благо, што је срцу драго.

Іуліј Радишић
Сентомашанић.

ИЗБАВИТЕЛЬ.

Повеља изъ Древности Србске,

(Одь Милоша Радовића)

(продужение.)

III.

Пуна бриге и неволје седила је кодъ прозора верна супруга Любивоја, друга свогъ изъ Сабора очекуюћи; на найманы ћушань трчала је она на полѣ, мыслени, да јој Любивој дома дође. Но све бадава. Брига се све више у срцу нѣномъ умно-жава. Слутња живы воображенія душу нѣ-ну непрестано страхи. Она већъ даље не мо-же у неизвестности чекати. Намери дакле къ Милошу давнашинъ Любивоје помо-братиму отићи, кои недалеко обитаваше.

Јоштъ она не дође до дома Милоше-вогъ кадъ предъ собомъ угледа Страшимира, кои се лукаво осмејаваше.

„Помаже Богъ любо покойногъ Младеновића?“

„А зашто покойногъ?“ запита она тро-нута, „кадъ је онъ югросъ на Саборъ здравъ и живъ отишао?“

„Знамъ, знамъ! него већу међу покой-нике бројти можешъ; јеръ га је нашъ Царъ на смртъ осудио.“

„Шта я садъ чуемъ? — Ахъ вишни творче! Помози мени, и мојој дечици бѣ-дной. — Ахъ Любивој, грдана ранно срца муга! Ето твоје пламтеће любави за срећу и благостанъ Народа Србскогъ! — Награда је свему безчестна смртъ. — Ахъ Боже! заръ тако невини страдати могу? заръ је такова судба добродѣтелни людји на овомъ свету?! Не... Не! Идемъ Душану самомъ; предъ нѣга ћу пасти на колена: молићу га за ми-лостъ — да поклони животъ вернога ми друга, или некъ и мене саму погуби!

Овако уцвелѣна управо пође она дво-ру царскомъ. Найвећа туга завладала је ср-цемъ нѣнимъ. Цело ёстество жалостно предъ нѣнимъ очима стои. У души нѣной сјајный се данъ претвори у тавну ноћи. Све је на свету већъ изневерило, само јоштъ једна единита Рода човеческогъ утѣшителница... лобка надежда њу оставила ни је.

Она крымла својимъ горку тугу са у-цвелѣногъ срца нѣногъ мало развејаваше. — Она је већъ близу двора Душановогъ. Най-већији стра обвлађао је чувствама нѣнимъ. Лице јој бледо, као крија. Руса коса рас-плетена тамо амо прострла се. Ђава дише одъ тежке туге и неволје. Недежда јој ти-хо шапће, да је кодъ Душана Спасенје нѣ-но. Али ахъ!... све у тилу и часть пропа-де, јеръ и сама надежда њу најданпутъ изне-вери. Бадава је она двору Душановомъ и-шла. Бадава Богомъ живимъ преклињала дрорије да јој само къ Душану пусте, кадъ ју за живу главу пустити смели ни су; јербо је Царъ дошавиши изъ Сабора нымъ запо-ведју, да никога, кои бы се усудио за же-вотъ любивоје молити къ нѣму не пусте. — Све је садъ тебе о несрѣћија Любко Мла-деновићева! изневерило.

Већъ је вече приспело, последњи Сун-ца зраци бацише се на земљу, високе ку-ле нашегъ благочестја блистале се на све стране, и цело се ёстество у найвећој кра-соти својој указиваše; кадъ се мужъ вы-сокъ, юначкогъ стаса, строгогъ погледа, усамљенъ кодъ двора Царскогъ у башти указа. Онъ је црномъ до земље хальиномъ заогрнутъ, главу му покрива црња, повы-сокъ калпакъ белымъ укращенъ перјимъ. Ду-боко замышљенъ, баца онъ погледъ свой на дальну околину. Тишина је велика око нѣ-га. Онъ је био Душанъ Царъ Србскіј!

Овако замышљенъ тргне се на један-путъ, чуоћи нагло дисање. „Ко се садъ овамо приближује громовито рече,“ и ос-врне се.

„Несрећна Супруга Любивоја Младено-вића“ одговори на то Милица, и простресе као мртва са својомъ децомъ предъ ноге Душанове.

„Ахъ! я ти помоћи не могу“ рече тро-
нутъ таковимъ позоремъ Душанъ. „Твой
супругъ погинути мора, јер є одвећь опа-
санъ држави нашой. Зато опеть ты съ де-
цомъ безъ помоћи остати нећешъ. Я ћу
за тебе и твою дечицу бригу водити.“

Смилуй се светлый царе!“ крозъ плачъ
говораше Милица, и на ову сироту дечи-
цу; поклони имъ родителя, кои є искрено
мобио свой Родъ, кои се данъ и ноћь бри-
ну о срећи и напредку отечества нашегъ,
кои є већь много година верно служјо др-
жави овоги; пакъ завидљиви непріятель
нѣгови садъ хоће да му главе дођу.

Поклони нѣму животъ и мене осуди
на смртъ. Я ћу радостно за свога мужа самр-
ту чашу испити — Садъ близну и деца
плакати, любећи хальну Душанову „Ми-
лостъ! Милостъ отцу нашемъ!“ Ово се яко ко-
снуло срца Душановогъ; Суза се на лицу нѣ-
говомъ указала, и проговараоћи речи; „Я
самъ се заклео; не могу садъ помоћи“ —
изгуби се испредъ очију нѣни у таму.

„Тежко мени и мојай сиротой дечици
повиче тужна Милица и надне у несвестъ

VI.

Ноћь є тиха, небо є ведро, звезде
се сяю. — воздухъ є миранъ, дубока
полноћна тишина царує, — само ю листъ
одъ тополе кадъ и кадъ прекидаше; ме-
сецъ благу светлость сипа на лепый Приз-
јенъ и осветљава високо зданја нѣгова. У
једной мрачной кули стенѣ у тежкимъ лан-
цима Любивој пунъ ужасны мысліј. „Кудъ
те съ правога пута одведоше ласкателъ
твои о Душане! Душане! Я добро позна-
емъ твоју благу душу. Ты ћешъ се люто
кајти. Ахъ Боже мой! Боже мой! што чине
люди овога свѣта, како се отимаю за ела-
вомъ и другога живота лишаваю, а не мы-
сле да ће предъ неумитнимъ судјомъ од-
говоръ давати! Но ты Створителю мой,
укреши срце мое да спокояњъ смирну по-
шемъ чашу, а душу прїими у крыло бла-
гости твоје. Опрости ми, ако самъ ти или
помысломъ или нехотећи сагрешio!“

Огачбино любезна, сладка отаџбино! Ты

си мене као твога верногъ сына неговала,
и до правога савршенства довела; зато самъ
я цео мой животъ на срећу и благостанѣ
твоје — само твоје — жертвовао. У срећ-
нимъ твоимъ данима све самъ и слабе си-
ле мое као вернй сынъ на то употреби-
блявао, да се ты укрепиши, да цветашъ, да
се у свима красвима земальскогъ света слави-
ши, и да по народима твоје узносисе и-
ме. А садъ прими тѣло мое, кадъ духъ bla-
гоме одлети небу — прими земљо драга,
и мила земљо свете отаџбине мое. А ты
Отче благий, Боже мой! баџи свемогући
погледъ твой, на милу домовину мою: про-
стри свету Десницу твоју на Србију; кре-
ши є и блажи є росомъ благодети твоје, и
не дай Отче благий, да се црви изъ потае
увуку, да се злобне душе појављују, кои
ће срушити сву срећу и благостанѣ нѣно.

Већь и трећи петлови запеваши. Лю-
бивојо садъ сини каменъ на срце паде;
јербо га они опоменуше, да є она зора запла-
вила, коя за собомъ црный данъ носи,
данъ укои му гинути вали! Онъ се садъ на
ново у тужне мысли баџа, онъ се садъ опо-
минъ лепе свое младости, веселы часова, и
славе живота свога, верны своји пріателя
и сродника. А кадъ му верна нѣгова ло-
ба и добра дечица на паметъ дођоше, онъ
одъ туге да му се срце разпадне. — —
„Ахъ да тежко ти се одъ белогъ света
раставити! О да тежкоти є свему рећи по-
следни путъ „Съ Богомъ.“ — —

Ключъ зашкриши, и гвоздена тавни-
це врата отворише се. Чуваръ тавнице
и Дуовникъ у нутра ступише. Онай да
знакъ Любивој, да є Дуовникъ дошао да
га исповеди и пречести, и затимъ да га
на место губилишта одпрати. Любивој,
кадъ већъ види да нема спасења испове-
ди. Дуовнику чисту и непорочну савѣсть
своју; затимъ прекрсти се и полоби част-
ный крстъ Дуовникъ му молитву очита,
и препоручи га милости вышнѣгъ Творца.
Садъ обоица на полѣ ступише. — Народа
є пуно; оружја се сяю, добоши лупају; у
свакога срдцу дуже се стра и трепетъ;
свакога удове све већа пролази ёза; гро-

**И СЛЪПА ДЪЦА ИДУБИ У ШКОЛУ
МОГУ СЕ У НАУКАМА ПОЛЗОВАТИ.**

Ако є Учителъ обучень и вѣштъ са слѣпомъ дѣцомъ у призренію школски предмета поступати; то могу и слѣпа дѣца не безъ хасне у мѣсту свогъ рожденія школу посѣщавати. Пакъ управъ да се и догоди, да Учителъ сбогъ великогъ числа други ученика или сбогъ каковогъ другогъ узрока и не буде у станю са слѣпомъ дѣцомъ оба.шка заниматисе; то ћеду она ипакъ наставленія учителѣва и отговараня ученика само слушаючи много вишне научити, него што бы се вѣровати могло. И она сирѣчъ поредъ друге дѣце упражняваю свою паметъ и свой разумъ, и она науку христіанску чешће чуючи ѣзгу изъ нѣ почерпе, и она рачунити изъ главе науче, као увештесе и у пояню, а и Грамматическа правила у главу утуве. Слѣпа дѣца посвакій данъ слушаючи читаня други ученика и изясненія (толкованія) учителѣва, тако їй запамте, да у станю буду на сва питаня точно отговарати. Она се могу ползовати и у самомъ писаня наставленію помоћио толкованія Грамматически правила, и ако се кои списакъ гласно предае, то га она лагко на паметъ науче. —

Кадъ други ученицы на табли рачуне пакъ ако имъ Учителъ рачуне гласно задае, то се често догодити може, да погдикон рачунъ и слѣпо дѣте пре изъ главе израчуни, него што га на табли израде.

Слѣпа дѣца већь у трећој, четвертой својој години у школу слатисе могу; јербо она много пре отъ друге дѣце зру; слѣдователно много пре способна постану и за ученѣ, него друга дѣца. Она ранје осѣће нужду науке, и зато посѣщаваючи школу велику радость и утѣшненіе налазе, једно зато, што у школи учебне предмете слушаючи и памтећи їй и тѣло и духъ свой занимаю, а другс зато, што съ другомъ дѣцомъ чешће разиграваючи се мысли свое разведре.

зи се свакій страшнога дѣла овога. Войници оружани стое у два реда, а у средњи ступа несрећни Любивој са Дуовникомъ. Мртва тишина царує. Они се све више и више дому Любивој ближе, где є и губилиште спралѣно. Цео Србскій Родъ жали за овымъ невинимъ човекомъ. Да! и саме његове непріятель, кои су му о глави радили, садъ савестъ гризе, и много се кају збогъ поступка свога. Многи садъ цуни суза приступе Любивој любећи му руке и скруть; јеръ имъ є за целогъ живота свогъ као отацъ быо! — — Али, ахъ тужанъ и жалостанъ, какво га чека јошъ позорѣ кодъ свога собственогъ дома? — !! — На равници, простртой црвеномъ чојомъ, предъ самимъ домомъ Любивојевомъ спралѣно є страшно губилиште. Съ голымъ мачемъ у руци чекао є целатъ на жертву ладнокрвно. На враги клечи Милица у црно одело обучена са својомъ нејакомъ дечицомъ, коя су са Матеромъ заједно очи небу подигли. — —

При оваковомъ позорю, стегнуше се преси несрећногъ Любивој одъ жалости тако, да дисаги ни є могао. Оањ сузе последњи потокомъ ліје, и садъ текъ рађа се у њему любовь къ супружескомъ животу, кадъ угледа жалосну свою, верну супругу са нејакомъ дечицомъ. „Милице! ахъ! бедна супруго моя! Зашто ми смртъ тако тежко пада?“ повиче Любивој и баци се уцврђенъ у објатіја верне супруге свое. „Отче! нашъ сладкій отче!“ повикаше деца грлећи га и любећи. Плачъ и єланѣ целогъ народа пратили су ужасно позорѣ ово. Садъ на црквеной кули удари шестый часъ, и полковникъ војничкогъ одѣленија ступио љубивој и рече: „Појти брате! ако јошъ имашъ са женомъ твојомъ говорити. Шестый є часъ већь ударјо, мени є строго наложено, да брзо готово буде.“ — „Ја самъ са свимъ преправанъ мужествено одговори Любивој, јеръ ништь друго немамъ, него да јй вышнѣмъ творцу препоручимъ, кодъ кога ћу скоро самъ быти.“

„Не! не! немогу я тебе пустити повиче јдна Милица.

(конацъ слѣдуе.)

УДВОЙ У МРАКУ.

(по Волеру.)

Многима су познати безчисленни, отчасті безчовечни удвои, кои се у южной стра-
ни союжены Американски держава догађају; но овай удвой, кои се у Флориди догођајо, и
о коме речь слѣдује, имао је свой сасвимъ ос-
обити начинъ. — Еданъ мілітарскій Пол-
ковникъ особиту је био славу у овој струки
задобио; јеръ се онъ тако вешто и окретно
съ маћемъ, пиштолима и са сабљомъ наћи
знао, да је свагда свогъ противборца надвла-
дати и оборити могао. Онъ се найпослѣ у
својој вештини погоропади, и непристой-
нимъ чешће коудвоју подстрекајемъ людма-
се тако досади, да га скоро сви, кои су га
познавали и пре славили, садъ омрзну, и по-
жеle, да и нѣга ткогодъ већ једанпутъ на
удвоју порази и погуби. Едно вече дакле дође
онъ јоштъ съ једнимъ у гостијницу, коя је у
полю изванъ града била, и у којој је силно
модство сбогъ рѣвногъ непогодногъ времена
дуже заостати морало. Овде полковникъ као
правый и общепознатый прзница почне једногъ
младогъ Љкара верло непристойно задир-
кивати и вређати, и то тако шальивимъ
начиномъ, да овай задуго ни примѣтio ніе,
да се увреда Полковника нѣга тыче: но най-
послѣ кадъ Љкаръ ово увиди и дозна, ћипи
са столице као бесанъ, и удариши шакомъ
Полковника по образу одма зграби ножъ, и
съ нѣмъ преправи се противника дочекати,
кои је заиста на нѣга и полетio био, ал' га
присутствујући ухвате и задерже, и тако Пол-
ковникъ принужденъ буде Љкарку на удвой
позвати, кои му се одма и обећа. На кое сви
повичу, добро! но да се удвой на дуже не-
отла же, него отма предузме: и тако само
почну се садъ о начину, коимъ да се огледају,
препираги; докле найпослѣ једанъ између нњи
не учини имъ предложенje, кое одма сви, једно
зато, што је била редкость, а друго зато, што
Полковнику, као самовольномъ увредителю
нѣгову познату у овому вештину окараћаваше,
одобре; да Крчмаръ сирѣћи све ствари изъ
горњегъ спрата изнесе, и прозоре съ даска-
ма безъ инайманъ одушке (херметически) за-

твори; потомъ да се обадва борџасамо са пиш-
толима, и свакій съ једнимъ у зубы анжа-
ромъ, у мрачну собу борбе ради пусте,

Као што је уговорено тако се и учини;
сала се спреми, прозори се врло добро за-
чепе и обадва борџа у салу се пусте, у којој кадъ се врата затворе уместо да се лупа
и праска чула, найвећа в тишине владала.
На ово почну на полю једанъ съ другимъ ша-
путати, и као препираги се једни Љкарју
держећи страну а други Полковнику: пакъ
найпослѣ почну лупати и у врага, борце о-
помињајући, да се већ ударе Вишне отъ че-
твртъ часа прође, а борци никаквогъ знака
ни да су живи недадоше. Но на једанпутъ пуче
че једанъ пиштолъ, зачусе батъ беганја, пакъ
и другији пиштолъ прасне: послѣ чега слѣдо-
ваше звека маћева. Садъ се зачу јакіји уда-
рацъ, и све се опетъ утиша, тако, да се
већ мыслило, да се борба совершила; кадъ
алъ изненада и трећији пиштолъ даје гласъ,
после кога зачују, да се борци съ маћевы
колебају и кошкају; но найпослѣ пуче и че-
твртый пиштолъ, чему све слабіја звека маћева
слѣдоваше, и наскоро паде једно тѣло
на земљу, пакъ таки за нѣмъ и друго. Ово
кадъ су предъ врати сгоећи чули, таки једни
хтедоше да врата отъ сале отворе; но други
имъ путъ препрече, говорећи, да ніе совѣт-
но јоштъ врата огворати; јеръ можда се
борба јоштъ ніе свершила, пакъ лагко може
једанъ противъ другогъ на неправеданъ на-
чинъ свою вѣштину употребыти. Тако дакле
почекају јоштъ једно полъ часа, за кое
време никакове луне нечуюћи найпослѣ от-
воре и врата, и поврве у салу, у којој наћу
оба борца на земљи; но на радость многи
присутствујући Полковника подъ Љкаромъ
Обадва су тако били осакаћени, да човекъ
ни једногъ ніе могао узети, да му се ране
не дотакне. Полковникъ је био мртавъ а мла-
дый Љкаръ јоштъ је дысао, кога таки узму
на руке, снесу доле, претру му лютомъ ра-
кјомъ слѣпе очи, и предаду га искуеномъ
Выдаоцу (Љкару, кои само ране выда), кои
га за мѣсецъ дана совершено извида. Кадъ
се младый Љкаръ здравъ, читавъ покаже
свѣту, хилдама в благодаћностї отъ людји

примао, што је бјеногъ, горопадногъ и до-
садногъ Полковника съ овогъ свјта скинуо:
и онъ је овако овай свой удвой припонѣдао;

Кадъ се врата за нама затворе, нађемо
се обоица у найвећој помрчини. Я се
некако отъ мога противборца на другу са-
ле страну удалимъ, гдји наумимъ немичући
се чекати, докъ се онъ гдигодъ помакне;
но ово исто и онъ учини, и тако незнадо-
смо, гдји се кои налази. Кадъ, ал' учини ми
сс, да се преда мномъ засвѣтле два ока, на
кое одма опалимъ; но кадъ је мой пиштолъ
плану спазимъ я Полковника чакъ на дру-
гой страни сале, кои у истый махъ и
мене уочи, и таки свомъ пиштолю даде ва-
тру: но на срећу мою незгоди ме, и тако
обоица бацымо празнне пиштолѣ. А кадъ
онъ примѣти, да ме је промашio, одма по-
лети на мене съ мачемъ; ал' и съ овимъ
несмашивши ме, опетъ се изгубимо. Садъ
изнова и чнемо јданъ на другогъ пазити,
да бы дознели гдји је кои; и мора быти, да
је онъ какогодъ дочуо или мое дысанѣ, или
мицанѣ, кадъ изненада и другій свой пи-
штолъ избаци, съ коимъ ме истина погоди,
ал' ме сасвимъ необори: и тако опетъ по-
лети съ мачемъ на мене, коме самъ я сре-
тно дотле измыцао, докле не добы прили-
ку и мой другій пиштолъ опалити, и съ ны-
ме некако га смртно ранити; кои ме у и-
стый паръ рукама дочека и са собомъ за-
едно на земљу обори.

МУДРА ИЗРЕЧЕНИЈА.

Пытали су јданпутъ храброгъ оногъ
воеводу Јуліја Цесара, која је смртъ найбо-
ља? Найберзја и внезапна, отгово-
рјо имъ је онъ. — И премда је онъ. — то
као јданъ язычникъ, кои и авогъ Бога по-
знавао нје говорио; ништаманѣ онъ је зато
право рекао. понеже смртъ свакој печали и
страдању човеческомъ конацъ учини.

Чисто и весело сердце пуно невиности
и чистоте, есте найболја жертва, којој човекъ
своме творцу принети може,

Повседневно успѣванѣ на путу совер-
шенства нека буде путнику найкраснѣ.

Природа и истина свуда се читати мо-
гу и свагда су непремѣнна, ако ји мы чи-
тати разумемо.

Шта облагорођава благородне люде ве-
сма тако, као кадъ вѣрују да има јошть
благороднїе люди, него што су они сами.

Ты ћешъ сретанъ быти съ другима, а-
ко други съ тобомъ сретни буду.

Неплачи, ако се у животу твоме јданъ
цветакъ радости сломје, — како? — Сен-
ли ты сасвимъ осведоченъ, да нје може
быти за цветомъ јданъ злобанъ јдовитый
цервъ сакривенъ био, кои бы целой гран-
чицы, на којој ведјо, неизцѣлимый вредъ
принео? Или, не бы ли може быти нѣ-
говъ мирисъ твоимъ лагко опіјаоћимъ чув-
ствама опасанъ быти могао.

Не толико што је у животу нужно, ко-
лико оно што је излишно, отягаща и о-
горчава животъ нашъ.

Содержавай служителѣ твоје добро; јро-
бо је то само јданъ случај, да они теби слу-
жити морају, а не ты њима.

Буди усталакъ у твоимъ должностима.
Терпѣливост и бодрост могу много исправити.

Тражи у свима стварма обще добро.
У тиши ћешъ свакога, а и твоју собствен-
ну користь наћи.

Сам, М.

ДОПИСЪ.

Из Шибеника. Нашъ Высокопреосвященнѣй-
ший Господинъ Епіскопъ упознава се съ потребама,
које су заиста и многе и велике, у новој Епархији
гдје годје може руку помоћи пружаюћи. Тако је снаб-
дѣо Монастыре наше съ достойнимъ Началницима,
произвео сирће Г. Атанасију Чурлића, Карловчанина
за Архимандрита Монастыра Крупе; а Г. Стефана
Кнегевића, Далматинца, за Архим. Мон. Керке.
— Найвећа је брига и стараће Г. Епіскопа на то у-
пућено, да се школе на језику нашемъ баремъ по ве-
ћи мѣсту заводе. И будући да Сербска Школица,
које је одъ фундаџије Бованове у Шибенику установити
има, само одъ Правителственогъ „flat“ зависи; јръ

су сва нужна и потребна одъ више година преправя: тако се Шибенчани надаю, да ће Г. Епископъ первый взоръ свой на велику ову нјову и цѣле Далматије потребу обратити; и постаратсе издѣйствовати тако потребно и желано дозволенѣ, а съ тимъ ублажити градне Шибенчана ране, кои съ изгубиткомъ Епископске Столице, изгубише и Семинаріумъ и сва съ овимъ Заведенијама скопчана добра, те садъ удови и у церно завиени, съ отвореномъ раномъ посредъ срба, и на самога Бога и на милостивога Цара уфанѣ свое положу.

У Шибенику на Срѣтеніе Господиѣ 1844.

Спирідон Поповичъ.

ШКОЛСКА ВѢСТЬ.

Отъ крал. верховногъ Школа наши Надзирателства дае се на знанѣ: да ћедусе неколико Учителскіи сербскіи Штація око Будима и Мохача у Будимскомъ Дистрикту по оконченію првогъ полгодишнегъ испита испунити. Свидакле они Учителни и совершили Препарати кои се садъ безъ ухлебія нахode, имаю се вайдуже до 21-гъ Месеца Марта (по римскому,) а. т. съ нуждными прошенима (коими се свидѣтельства школска у припису приключити, и то, кое јзыке говори и ели оженѣнъ изяснити мора) кодъ верховногъ Школа наши Надзирателства прїavitи, —

ДАЛАМАЦИЈА.

Таліјанске, у Рѣци излазеће новине „Eco del Litorale Ungarico“ у № 84 ово пишу: „У почетку овогъ пуногъ човечности столѣтія, у коме наука нie задржана за једну само привилеђирату секту, гдје неизнанѣ и глупость нису наследствена притажаніа; у почетку данашњегъ столѣтія, у комъ мудровати пристои свакоме — одъ найвећега до наймалијга — та се найвећа, добродѣтелна појављеніа показую, да истина своимъ благимъ просвѣщеніемъ може осветљавати како селяка, тако и онога, кога јошти никадъ сунчанији зракъ огрело нiе. Исто тако по већој части долази у приватномъ смотренію изображавање славенскога народа. Да неспоминѣмо друге Славене, говорити ћемо само о онима, кои у ц. кр. аустријской држави живе. — Овай похвале достойній народъ, кои се найизредніе къ својој цѣли приближава, при доволњимъ доказателствама, побудителни изворъ изображенія свогъ у своимъ дневницима, кои су у природномъ душевномъ развитку писани, особито о-

ни у Хрватской, Пешти и Пожуну излазећи, и онай у Крайской, кои је не давно подъ именомъ „Кметијске инъ Рукодѣлске Новице“ већъ на све стране разпростртъ. Найпосле ови дневници стое у сродству са у Задру излазећомъ Далматинскомъ Зоромъ, коју браћа Батари издају. Тай повременій листъ излази једајпутъ у недељи. Любитељи а и списатељи иаковски идеа у истомъ листу са свакимъ предметима занимају се, да се онъ доволно хвалити неможе. Како у прози, тако и у стихотворију онъ удивљаја достойне предмете у себи садржава, као и многе народне пѣсме Славена у побудителномъ духу. А особито Г. Учредникъ Анте Кузманић зна издѣљавати бистрымъ умомъ богатство народны пѣсами и остала народна стихотвореніја, да се његова дѣла у цѣломъ просвѣщеној свѣту припознају. Особито смо съ великомъ узхићењемъ у другомъ числу читали онай при посланый поздравъ изъ Загреба, кои је написао Г. Јованъ Царъ, младић, чиј способност и любав къ отечественой литератури заслужује да буде похвална. И у јѣтакъ ма треба смотрити примѣчаніја, која су съ именема скопчана, што назначује Г. Учредникъ; и потоме морамо цѣнити правописање, коимъ се пишу Загребачке Новине, кои је одъ свај учены людји као најбољиј латинскимъ писменима кодъ — Славенскога народа што се пише, признају. Требамо познавати тежко бреме, кое јимъ је на путу становло при томъ новомъ установљању; но шта неће нужда пронзвести, што је правопис већи разлику у книжевству чини. Овде савѣтујемо погледати, како Г. Анте Кузманић пише! Производи његови, у мејсто да се приближавају къ разумѣњу правописа, далеко замѣшателство чрезъ излишна и нескладна писмена проузрокују, и рађају неспоразумѣње кодъ страни, кои наречјија неразумују; а све то одъ учредничства зависи, и одъ лепогъ вкуса отечественика далматински, будући се досадъ знатнији одзывъ примѣчава кодъ свое браће на пољу славенско-народногъ книжевства.“

Србске Беогр. Новине.

ВѢСТИ.

(Изъ Срема.) — Сердечна је желя моя, као што свакогъ у моралномъ смислу изображеногъ човека треба да буде, да вамъ изъ милогъ Срема нашегъ, исподъ Фрушке Горе, где святи Цареви, Краљеви и Деспоти Сербски, за добродѣтелју украсена дѣла и святе заслуге свое, по сватимъ црквама, у кивотијама свято почивају, наймиле, найрадостніе и пайпрјатніе шалемъ вѣсти: — но, о жалости! кадъ се овима противно случава; и тако вамъ место милы не миле, место радостни жалостне, и место прјатни не прјатне слати морамъ вѣсти. — Дакле као годъ што самъ Вамъ је венасъ явio, да су злыковци у Черевићу

были кодъ Терговца Нешковића; то вамъ опетъ по-
тврђаваюћи явљамъ да су исти злыковцы, кромѣ јед-
ногъ поглавице, похватали; отъ коихъ въ само еданъ
судейскимъ путемъ насконо затымъ, у Ердевику смер-
тию казненъ био! шта ће съ прочима быти, засадъ
служити не могу. —

Они пакъ што су крано дѣло съ Вујомъ изъ
Бешенова учинили, шинку еу съ пушке изгубили,
коју кадъ су съ пушкомъ рођеногъ брата Вуиногъ
сравњивали, особиту въ еднакость са истомъ имала,
и страшно се о истомъ брату подозрѣва!!! — „Но я
мыслимъ, да таково братолюбіе никди подъ яркимъ сун-
цемъ, а камо ли кодъ нась Сербаля царствовати мо-
же!“ — Њеки су опетъ после тога у Румы на св. Е-
вангеліста Луку у вече, Пивара нашегъ, кадъ је изъ
сватова дошао, предъ кућомъ на сокаку дочекали, съ
њимъ заедно унутра ушли и 10,000 фор. Бечке вредно-
сти однели. Удивленіј в достойно, како су Арамије ове
са истымъ Пиваромъ братински поступали, кадъ су нов-
це одъ њега добили, онда ихъ є везанъ морао до иза
вороши изпратити, гдји се съ њимъ сви петъ њих рукую
и братински излюбе говорећи: Опрости намъ Господару,
ты си младъ, здравъ и богатъ, пакъ ћешь опетъ сте-
ћи и малешкост ову лагко надокнадити: но мы смо
нуждомъ нагонђени дошли къ теби. да се мало помогне-
мо; потомъ седну на кола, коя су ихъ у преправнос-
ти чекала, и разијусе. — — Ово је кодъ нась
веће старо, и требало је одма да самъ вамъ као новость
обзнатио; но я закоснимъ очекивајући, да бы се како
годъ дознало, који су то, што су се усудили таково
безчеловѣче учинити, и шта се после съ њима слу-
чило, (будући се о многима подозрѣвало, а ъкаки су и
затворани бѣвали), да бы Вамъ једнимъ путемъ и изре-
чење пресуде обзнати могао; — новсуе!

М. Р.

Изъ Сегедина отъ 25 фебр. п. р. явљају, да је
учењасе младеж јањи сви осамъ школа свое полгоди-
шњи испите подъ мудримъ и прилѣжнимъ своимъ ди-
ректоромъ, као и благимъ и примѣрнимъ Професори-
ма доста похвално совершила; такођеръ да су и мла-
ди Србљи свой изъ христијанске Науке, коју имъ вер-
љив и неутрудимый Парохъ Г. П. Стаматовичъ ясно пре-
подае, испитъ, добро и похвално окончали. —

Скоротечна излази у седмици 2 путемъ, Четверкомъ и Недельомъ; цена му је како за овдашић тако и за стра-
не Предчисленике за поль године 4 фор. у сребру. Предчислитисе може на свакој ц. кр. Пошти, и у Пешти
кодъ Извдавателя, у Бедемској улицы (Bastei (Faſte) № 349.)

Извдаватель Димитрий Јовановићъ.

У ПЕШТИ словома Баймадовимъ.

Кому явљају и то, да је Тиса почела растети, да
се рибе налази задоста, да въ време више влажно, и
блатно, сбогъ чега мало странај у вароши долази и за-
то да су седнички вашари слаби; и да је цѣна ране о-
ва т. је меровъ чистогъ жита по 6. фор. и 30 кр. до
7 фор., наполица 5 фор., ечма 2 фор. и 30. кр. куку-
руза 4 фор., прос 3. фор. у шайну. —

МЪСТИНЕ ВѢСТИ.

Пешта. Добропрѣдный Графъ Стефанъ Сиче-
ни; и много јоштъ други; духомъ ибму сродни Кава-
лера, намѣрили су Пешту съ новымъ украшеніемъ
подицити. Они су у предѣлу варошице земљѣ
покуповали, найвише зато, да тамо вертове и ста-
нове по Таліанскомъ вкусу уреде. И заиста ако се
дужимъ трудомъ прахъ и песакъ, съ коима је истый
предѣль яко обузетъ, утаманити узмогне, бы ћео
красна лѣтна објетава, које многе послѣдоватељ
добыти буду.

Будниј 21 Фебр. т. л. овде су она два гол-
дата, за кое смо пре Божића явили, да су данњомъ у
соби Пештанскогъ жителя и Терговца Мурати угушили
до 8. сатиј ютрупо праведной Судейкой Сентенциј обешона

ТРГОВАЧКЕ ВѢСТИ.

Ђуръ, 24. Фебр. п. р. — На данашњој овде-
шњој пјаци ће се башъ раана иного тражила. Цѣна
јој је била слѣдуюћа т. је. жито по 55—84, наполи-
ца по 45—52, ражъ по 46—49, ечамъ по 34—38,
зобъ по 31—32, кукурузъ по 40—45. грошића у Б. вр.

Шопронъ, 25. Фебр. ц. р. Ове седмице при-
лично су тражили зобъ и ечамъ. Цѣна је раане бы-
ла ова, као: жито по 65—110, наполица по 52—58
ечамъ по 37—48, кукурузъ, новий по 40—48, ста-
рый по 15—60 грошића у Б. вр.